

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר נזיקין | מסכת עבודה זרה, דף כ"ה - ל"א
פרשת פנחס | י"ז - כ"ג בתמוז תשפ"ה (19-13 ליוני 2025)

מן התלמוד

סדר נזיקין, מסכת עבודה זרה דף כ"ו

אמר ר' יהודה: ידעיתו ליה? יהא רעוא דליהו הנחו אינשי בשמתייה. אזלו עבדו גניבתא עשרין ותרתינן שניין ולא אצלחו. כיון דחזו אתו כוליהו תבעו שמתייהו, והוה בהו חד גירדנא דלא אתא לשרויה שמתייה, אכליה אריא.

יאה רעוא - יהי רצון
בשמתייה - בחרם
גירדנא - אורג

הלימוד מוקדש להצלחת חיילי צה"ל, השבת החטופים ורפואת הפצועים

אחינו כל בית ישראל
הנתונים בצרה ובשביה
העומדים בין בים ובין ביבשה
המקום ירחם עליהם
ויציאם מצרה לרחוקה

ומאפלה לאורה
ומשעבוד לנאלה
השתא בעגלא ובזמן קריב
ונאמר אמן

הסבר: רב מנשה פגש בגנבים שקיללו את רבו, רב יהודה. הטיל עליהם רב מנשה חרם בתור עונש. כתוצאה מכך, אותם אנשים לא הצליחו לגנוב במשך 22 שנה. כאשר ראו זאת, הלכו לבקש מחילה כדי שיתירו להם את החרם. היה ביניהם אורג אחד שלא בא להתיר את החרם, ולבסוף אכל אותו אריה.

דף כ"ה: ספר הישר

כאשר יהושע בן-נון נלחם באמוראים בארץ ישראל, עמדה השמש ולא שקעה שעות ארוכות, כדי שלא ירד הלילה והוא יאלץ להפסיק את מלחמתו בהם בחושך: "ימים השמש וירח עמד עד יקם גוי איביו הלא היא כתובה על ספר הישר".

החלק הראשון מובן: השמש והירח עצרו, עד שיהושע נקם את נקמתו באויביו. אך מה הכוונה "הלא היא כתובה על ספר הישר"? מהו ספר הישר? התשובה היא שזהו חומש בראשית שבו כתובים מעשיהם של האבות הקדושים, המכונים "ישרים".

תפילה לשלום חיילי צה"ל:

מי שברך אבותינו
אברהם יצחק ויעקב,
הוא יברך את חיילי צבא ההגנה לישראל
ואנשי כוחות הבטחון,
העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו,
מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים,
ומן הים הגדול עד לבוא הערבה
ובכל מקום שהם, ביבשה באויר ובים.
יתן יי את אויבינו הקמים עלינו
נגפים לפנייהם!
הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חיילינו
מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה,
וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.
ידבר שונאיו תחתייהם,
ויעטרום בכתר ישועה ובעטרת נצחון.
ויקים בהם הכתוב:
"כי יי אלהיכם ההלך עמכם,
להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם".
ונאמר: "אמן".

דף כ"ו: עצות להגנה מפני פושעים

חז"ל העניקו עצות אחדות לאדם שנתקל בפושע: יהודי שהולך בדרך, ולפתע מתגלה אליו ברנש עם כנאות לא כל כך טובות, ישתדל שהברנש ילך בצד ימין שלו, כדי שאם הברנש ינסה לעשות לו דבר-מה, יד ימין שלו תהיה זמינה ומוכנה לעצור אותו.

אם הם הולכים בירידה, יהיה היהודי אחרון, כי אם הוא ילך לפני הפושע הוא עלול לדרדר אותו במדרון. אם הם הולכים בעליה - להפך, יהיה היהודי ראשון כדי שהברנש לא ידחוף אותו לאחור אם הפושע שואל אותו: להיכן אתה הולך? יענה לו שהולך לדרך רחוקה יותר ממה שהוא מתכנן. מדוע? כי כעת הפושע יודע שיש לפניו זמן רב לביצוע זממו, ויתכן שהוא ימנע מלתקוף את היהודי מתוך מחשבה לתקוף אותו בהמשך הדרך, וכן ינצל היהודי כי בהגיעם ליד עיר קרובה הוא יכנס לתוך העיר וינצל.

דף כ"ז: הנחש והרופא

בתקופת התנאים אירע שיהודי הוכש על ידי נחש והוא חלה ונטה למות. שמע על כך אפיקורס בשם יעקב איש כפר סכניה, שהיה רופא, והגיע כדי לרפאו, אך רבי ישמעאל, שהיה דודו של המוכש, לא הניח לו לרפאו, מפני שחז"ל אסרו ליצור כל קשר עם אפיקורס, ואפילו אסור לקבל ממנו רפואה, כי יש בכך חילול ה'.

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי
המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר
לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ח:	ניו יורק:
כניסת שבת: 19:10	כניסת שבת: 20:04
יציאת שבת: 20:25	יציאת שבת: 21:12
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 19:25	כניסת שבת: 20:53
יציאת שבת: 20:27	יציאת שבת: 22:28

חברותא

מתפללים

משפחת כוהן למדה ביחד את פרשת השבוע, ולאחר שהם למדו על מעשהו של פנחס שהרג את האיש והאישה בגלל המעשה המכוער שהם עשו, התעורר דיון משפחתי סוער.

מצד שני:

חלק מבני המשפחה טענו שלפעמים יש מצבים קיצוניים בהם אין ברירה וצריך לפעול ולהתערב באופן מידי. ומכיוון שפנחס ראה שמשה לא מתערב, והוא, פנחס, קינא לה' ורצה למחות על הפגיעה בקודשי ישראל - הוא החליט שזה הכי נכון לקום ולעשות מעשה, קשה ככל שיהיה.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה טענו שלפי דעתם מכיוון שמשה רבנו המנהיג נכח באותו מקום וראה את מה שנעשה - אם הוא לא קם ועשה מעשה אלא הבליג, אסור היה לפנחס לקום ולעשות מעשה קשה כל כך של הריגת שני אנשים על דעת עצמו.

מה פִּתְכֵם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

★ | מן ההסטוריה

מחנה המעצר בלטרון

מחנה המעצר בלטרון הוקם על ידי שלטונות המנדט הבריטי בתחילת מלחמת העולם השנייה כדי לשמש לכליאת שבויים גרמניים ואיטלקיים. בהמשך שימש גם לכליאת אזרחים שנחשדו בשיתוף פעולה עם הנאצים, ערבים חברי כנופיות, ועצורי המחתרות היהודיות. המחנה היה מחולק לארבעה מחנות משנה, שבכל אחד מהם הוחזקו עצורים מאחת הקבוצות. קבוצה של 20 עצורי לח"י הצליחה לברוח מהמחנה דרך מנהרה באורך 76 מטר שנחפרה במשך תשעה חודשים. בין היתר נכלאו בלטרון 60 ממנהיגי היישוב היהודי שנעצרו במהלך "השבת השחורה". המחנה ננטש עם סיום המנדט הבריטי, ונהרס בקרבות מלחמת העצמאות.

שבעה ממנהיגי היישוב העצורים במחנה המעצר בלטרון, לאחר השבת השחורה (Wikipedia)

♥ | על המפה - כפר אלדד

כפר אלדד הוא יישוב בגוש עציון. הוא הוקם ב-1994 ונקרא על שם ד"ר ישראל אלדד, ממנהיגי הלח"י. ביישוב אוכלוסייה מעורבת של דתיים וחילונים, ילידי הארץ ועולים מרוסיה. בתחילה התגוררו במקום תושבי נוקדים, לפני שנבנו בתי הקבע שלהם. מאוחר יותר נבנתה שכונת "ארץ הצבי", על שם מזכיר היישוב צבי אנוש, ושכונת "עלי דפנה", על שם דפנה מאיר. כיום גרות ביישוב כ-200 משפחות, ורוב תושביו עובדים בירושלים הסמוכה

היישוב כפר אלדד. מאחוריו מבצבים גות היישוב מעלה רחבעם, אוקטובר 2006 (Wikipedia, מיכאל יעקובסון)

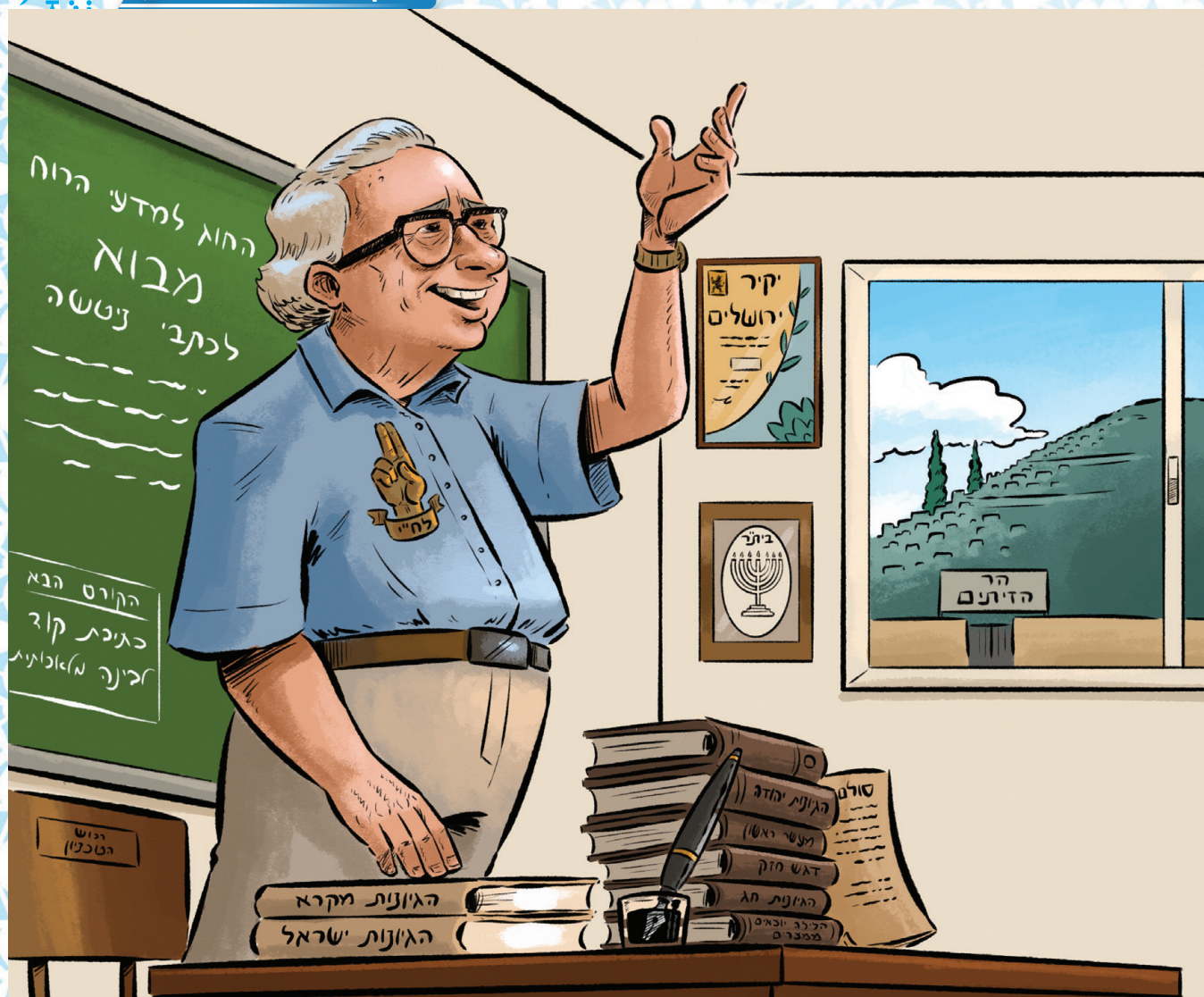
👤 | מי אני?

1. תנועת הנוער של התנועה הרוויזיוניסטית.
2. נוסדה על ידי ז'בוטינסקי ב-1923.
3. נקראה על שם העיר המסמלת גבורה יהודית.
4. בשמה רמוז גם שמו של יוסף טרומפלדור.
5. פעלה לחיזוק ההתיישבות, הביטחון והקמת המדינה.

ל,ג,ד,ה,ו,ז,ח,ט

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0			
																
495	רבי יהודה	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	הקמת ביהמ"ק ה-2	המלכה	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	אפרים ומנשה	בריאת העולם	בריאת העולם	בריאת העולם	בריאת העולם
התלמוד	הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	הקמת ביהמ"ק ה-2	המלכה	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	אפרים ומנשה	בריאת העולם	בריאת העולם	בריאת העולם	בריאת העולם

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי הוא האיש שבציור?
- 2 מפקד של איזה שני ארגונים הוא היה?
- 3 באיזה מוסד הוא לימד בין היתר? (רמז בציור).
- 4 מהם הספרים המונחים על השולחן?
- 5 מה הקשר בין הר הזיתים הנשקף בחלון לבין האיש?
- 6 יש בציור משהו לא הגיוני ולא אפשרי - מהו?

חידה!

חברו בין הספרים לבין כינויהם:

1. בראשית
2. ויקרא
3. במדבר
4. דברים

- א. ספר הישר
- ב. משנה תורה
- ג. תורת כוהנים
- ד. חומש הפקודים

מינהל החינוך הדתי,
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

חמ"ד של מושג נהר הסמבטיון

נהר הסמבטיון הוא נהר המוזכר באגדות חז"ל, שנקרא על שם השבת משום שהוא סוער וגועש כל השבוע, ואילו בשבת הוא נח ונרגע. לפי האגדה, עשרת השבטים האבודים גלו אל מעבר לנהר סמבטיון. ("סמבטיון" היה גם כינויו המחתרתי של ישראל אלדד, מראשי הלח"י, שהיה בעל נפש סוערת כמו אותו נהר).

5780
ה'תש"פ

5778
ה'תשע"ח

5727
ה'תשכ"ז

5708
ה'תש"ח

5707
ה'תש"ז

5699
ה'תרצ"ט

5657
ה'תר"ץ

5323
ה'רמ"ג

5260

5258

4800

4260

510

2019 שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי
2017 70 שנה למדינה
1969 הרב אריה לזין
1967 מלחמת ששת הימים
1948 הקמת המדינה
1947 העצמאות
1939 שואה
1897 הרצל
רבי יוסף קארו
1500 העת החדשה
1492 גירוש ספרד
הרמב"ם
רש"י
רבי סעדיה גאון
ימי הביניים
תקופת הראשונים

דף כ"ח: רבי אבהו

האמורא רבי אבהו היה ראש ישיבה ודן בקיסרין, והיה דורש בפני הרבים. אחת האמרות הידועות בשמו היא: "אין העולם מתקנים אלא במי שעושה עצמו כאילו אינו", כלומר: במי שנוהג בענוה. רבי אבהו לחם בעוז כנגד השומרונים והכותים, הפריד אותם לחלוטין מעם ישראל וגזר שהם כנוכרים גמורים.

בנו היה רבי חנינא, שנשלח על ידו ללמוד בישיבת טבריה, ולבסוף הוא ירש את מקום אביו כמורה הוראה בקיסרין. כשנפטר רבי אבהו, נזלו מים מעמודים שהיו בעיר קיסרי וזה היה נראה כאילו גם הם בוכים על פטירתו.

דף כ"ט: הלכות ספרים

בתקופת התלמוד, היה חשש גדול מפני עובדי כוכבים, ולכן מבקש התלמוד שמי שמסתפר אצל עובד כוכבים יקפיד להיות מול מראה, כי יש חשש שהספר יחליט לפתע לתקוף את המסתפר היהודי ולהרוג אותו, ולכן צריך המסתפר להביט במראה ולראות כל הזמן את הספר, כדי להתכונן לכל צרה שלא תבוא.

כאשר ספר יהודי מספר עובד כוכבים המגדל שער בלורית במיוחד לצורך עבודה זרה, רשאי הספר לספר את ראשו מלבד את האזור המוקדש לעבודה זרה. את כל החלק שסביבות הבלורית אין הוא רשאי לספר, כי אם יעשה כך הרי הוא מבליט את הבלורית המיוחדת לעבודה זרה.

דף ל': יין נסך

יין נסך אסור בהנאה. יין נסך הוא יין שעובדי עבודה זרה ניסכו אותו לעבודה זרה. חז"ל גזרו שכל יין של נוכרי אסור, ואפילו יין של יהודי שנעבד בו נוכרי אסור.

התלמוד בדף זה מלמדנו כי יין מבושל שנעבד בו נוכרי אינו נאסר.

מה ההבדל בין יין רגיל לבין יין מבושל?

הראשונים כתבו שני טעמים בדבר:

המאירי מסביר שהיין נפגם קצת בבישול וכבר אינו יין משובח. יין כזה אין הנוכרים מנסכים לעבודה זרה, ולכן חז"ל לא גזרו עליו את הגזרה. הרא"ש מפרש שחז"ל לא גזרו את גזרתם על יינות שאינם מצויים, ויין מבושל אינו מצוי.

דף ל"א: חותמות על מוצרי מזון

חז"ל תיקנו שצריך לחתום מאכלים שנוכרי יכול להגיע אליהם ולהחליף אותם במאכל אסור. אם עושים חותם, בעל המאכל יכול להבחין אם פתחו את החותם, ואם החותם נותר סגור הוא יכול להיות רגוע.

כך הוא הדיון לגבי כל סוגי המאכלים, שכדי לשמור על כשרותם צריך חותם אחד. על דגים, בשר ויין החמירו חז"ל שאין די בחותם אחד אלא יש צורך בשתי חותמות, כי מוצרים אלו יקרים והנוכרי יכול לחמוז עוף או יין טובים ולהניח במקומם עוף או יין אחרים, פחות טובים, וחוששים שאם יהיה חותם אחד בלבד הנוכרי יפתח אותו, יחליף את המאכל הכשר במאכל משלו ויזיף חותם חדש. לכן תיקנו חז"ל שבמאכלים אלו יש צורך בשתי חותמות.

דבר תורה

כשהקב"ה מצווה את משה למנות את יהושע למחליפו הוא מכנה את יהושע כ"איש אשר רוח בו". ניתן היה להבין כי המילה "רוח" מבטאת את מדרגתו הרוחנית של יהושע, כאיש צדיק ורוחני, אך רש"י מביא הסבר נוסף למשמעות הביטוי ואומר: **"שיוכל להלך כנגד רוחו של כל אחד ואחד".**

גם המדרש הולך בדרך זו ומסביר שתכונתו המיוחדת של יהושע הייתה בכך שידע להיות: **"הולך עם הקפדנים כפי דעתן ועם המתונים כפי דעתן".**

להיות מנהיג גדול ואמיתי זה להיות אדם שיוזע לדבר בשפה ברורה ומתאימה ולהתחבר לכל מי שנמצא מסביב באשר הוא. לכן נבחר דווקא יהושע שידע ללכת כנגד רוחו של כל אדם, להיות מחליפו של משה.

שאלות השבוע

1. מהו ספר הישר?
2. איזה נס קרה כשנפטר רבי אבהו?
3. מה צריך לעשות כשמסתפרים אצל נוכרי?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכות. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו ערב עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מסי' העלון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

תשובות - הציור השבועי (עמ' 3)

1. ד"ר ישראל אלדד (שייב) ז"ל.
2. ארגון בית"ר וארגון הלח"י.
3. בטכניון ובאוניברסיטת אריאל.
4. חלק מהספרים אותם כתב: "הגיונות מקרא", "הגיונות ישראל: ועוד".
5. אלדד נקבר בהר הזיתים.
6. על הלוח כתוב: כתיבת קוד לבניה מלאכותית. תחום הבניה המלאכותית החל להתפתח הרבה אחרי מותו של אלדד.

תשובות - חידה (עמ' 3)

תשובות: 1-א, 2-ג, 3-ד, 4-ב